ЎРТАЧИРЧИҚ ТУМАНЛАРАРО ИҚТИСОДИЙ СУДИНИНГ АЖРИМИ

(даъво аризасини кўрмасдан қолдириш тўғрисида)

Ўртачирчиқ тумани

2024 йил 28 май

Ўртачирчиқ туманлараро иқтисодий суди судьяси У.Суюнов раислигида, судья ёрдамчиси Ж.Ибрагимов котиблигида, даъвогар – "ZERNOFF" МЧЖ манфаатида Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси Тошкент вилояти ҳудудий бошқармасининг жавобгар - "Соф дил барака" фермер ҳўжалиги ҳисобидан 21.107.646,09 сўм асосий ҳарз ва 10.553.823,04 сўм пеня ундириш тўғрисидаги даъво аризаси бўйича иҳтисодий ишни, даъвогар вакиллари – Дж.Садиков ва Ф.Ўрмонов (ишончнома асосида)лар иштирокида суд биносида очиҳ суд мажлисида кўриб чиҳиб, ҳуйидагиларни

аниқлади:

Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси Тошкент вилояти худудий бошқармаси даъвогар – "ZERNOFF" МЧЖ манфаатида даъво ариза билан Ўртачирчиқ туманлараро иқтисодий судига мурожаат қилиб, жавобгар – "Соф дил барака" фермер хўжалиги ҳисобидан 21.107.646,09 сўм асосий қарз ва 10.553.823,04 сўм пеня ундириб беришни сўраган.

Суд мажлисида Палата вакиллари иштирок этмадилар, лекин даъво аризада ишни Палата вакиллари иштирокисиз кўриб чиқиш сўралган.

Суд мажлисида иштирок этган даъвогар вакиллари судга ариза тақдим этишиб, унга кўра даъво аризадан воз кечишини билдириб, даъво аризани кўрмасдан қолдиришни сўрадилар.

Суд мажлисида жавобгар вакиллари иштирок этмадилар, лекин ишни кўришни кейинга қолдириш ҳақида огоҳлантирилган.

Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодексининг 170-моддасининг 3-қисмига асосан иш муҳокамасининг вақти ва жойи тўғрисида тегишли тарзда хабардор қилинган жавобгар, учинчи шахслар суд мажлисига келмаса, низо уларнинг йўқлигида ҳал қилиниши мумкин.

Шу боис, суд ишни Палата ва жавобгар вакиллари иштирокисиз кўриш мумкин деб хисоблайди.

Суд, даъвогар вакиллари фикрларини тинглаб, тақдим этилган даъво аризадан воз кечиш тўғрисидаги аризани ва иш хужжатларини ўрганиб, қуйидагиларга асосан даъво аризани кўрмасдан қолдиришни, давлат божини даъвогар зиммасига юклашни, олдиндан тўлаб чиқилган

почта харажатини даъвогарнинг ўзини зиммасида қолдиришни лозим топади.

Иш хужжатларидан аниқланишича, "ZERNOFF" МЧЖ (Тайёрловчи) ва "Соф дил барака" фермер хўжалиги (Хўжалик) ўртасида 2022 йил 07 сентябрь куни 10-сонли бошоқли дон харид қилиш бўйича фьючерс шартномаси тузилган.

Мазкур шартноманинг 1.2-бандига кўра Хўжалик томонидан Тайёрловчига 122,35 тонна буғдой етказиб берилиши белгиланган.

Шартноманинг 1.1-бандига кўра, Хўжалик Тайёрловчига 2023 йил хосилидан 40 гектар ер майдонидан давлат стандарти бўйича шартноманинг 1.2 ва 1.3-бандларида кўрастилган маҳсулотларни топшириши, Тайёрловчи эса Хўжаликни шартномада белгиланган тартибда бошоқли дон уруғлиги билан таъминлаши, етиштирилган маҳсулотларни қабул қилиб олиш ва унинг ҳаҳини тўлаб бериш мажбуриятини олган.

Шартноманинг 3.2-бандида, Хўжалик уруғлик қийматининг 15 фоизини олдиндан, қолган 85 фоизини уруғликни олган пайтдан бошлаб 60 кундан кечиктирмасдан тўлаб берилиши белгиланган.

Шартнома шартларидан келиб чиқиб, даъвогар томонидан шартнома шартлари бажарилиб, жавобгар тегишли тартибда дон уруғлиги, азотли минерал ўғит, пул маблағлари билан таъминланган ва етиштирилган маҳсулотларни қабул қилиб олган.

Жавобгар томонидан шартнома шартлари лозим даражада бажарилмаганлиги натижасида жавобгарнинг даъвогар олдида 21.107.646,09 сўм асосий қарз ва 10.553.823,04 сўм пеня қарздорлиги вужудга келган.

Бу ҳолат иш ҳужжатларида мавжуд бўлган тарафлар ўртасида тасдиқланган ҳисоб-фактуралар билан ўз исботини топади.

Лекин, жавобгар томонидан қарздорлик тўлаб берилмаганлиги боис, даъвогар судга мурожаат қилиб, "Соф дил барака" фермер хўжалиги ҳисобидан 21.107.646,09 сўм асосий қарз ва 10.553.823,04 сўм пеня ундириб беришни сўраган.

Бироқ, суд мажлисида даъвогар вакиллари судга ариза тақдим этишиб, унга кўра даъво аризадан воз кечишини билдириб, даъво аризани кўрмасдан қолдиришни сўрадилар.

Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодексининг 107-моддаси 1-қисми 8-бандига кўра, даъвогарнинг манфаатларини кўзлаб прокурор, давлат органи ва бошқа шахс томонидан тақдим этилган даъводан даъвогар воз кечган бўлса, даъво ариза кўрмасдан қолдирилиши белгиланган.

Шу боис, суд даъвогарнинг даъво аризасини кўрмасдан қолдиришни лозим топади. Иқтисодий процессуал кодекси 118-моддаси еттинчи қисмида, давлат божи тўлашдан озод қилинган давлат органлари ҳамда бошқа шахслар томонидан юридик шахслар ва фуқароларнинг манфаатларини кўзлаб тақдим этилган даъво талабларини қаноатлантириш рад этилган ёки улар қисман қаноатлантирилган тақдирда, давлат божи манфаатлари кўзланиб даъво тақдим этилган шахслардан даъво талабларининг қаноатлантирилиши рад этилган қисмига мутаносиб равишда ундирилиши белгиланган.

Қайд этилганларга кўра, суд даъвогарнинг даъво аризасини кўрмасдан қолдиришни, давлат божини даъвогар зиммасига юклашни, олдиндан тўлаб чиқилган почта харажатини эса даъвогар зиммасида қолдиришни лозим топади.

Бинобарин, Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодексининг 107-моддаси 1-қисми 8-банди, 118, 170-моддаси, 195-196-моддаларига асосланиб, суд

ажрим қилди:

Даъвогар – "ZERNOFF" МЧЖ манфаатида Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси Тошкент вилояти ҳудудий бошқармасининг жавобгар - "Соф дил барака" фермер ҳўжалиги ҳисобидан 21.107.646,09 сўм асосий қарз ва 10.553.823,04 сўм пеня пеня ундириш тўғрисидаги даъво аризаси кўрмасдан қолдирилсин.

Даъвогар – "ZERNOFF" МЧЖ ҳисобидан республика бюджетига 633.229,38 сўм давлат божи ундирилсин.

Ажрим қабул қилинган кундан эътиборан бир ойлик муддат ўтгач, қонуний кучга киради.

Ажрим қонуний кучга киргач ижро варақаси берилсин.

Даъвогар томонидан олдиндан тўлаб чиқилган 34.000 сўм почта харажати ўзининг зиммасида қолдирилсин.

Мазкур ажримдан норози бўлган тараф белгиланган муддатда ва тартибида шикоят (протест келтириши) қилиши мумкин.

Судья У.Суюнов

